

โอกาสในการพัฒนานักวิจัย ด้านการรอบรู้สุขภาพ

นพ. วิวัฒน์ โรจนพิทยากร

- ผู้อำนวยการศูนย์นโยบายและการจัดการสุขภาพ
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- เลขาธิการ ASEAN University Network – Health Promotion
- ผู้อำนวยการ Mahidol University Global Health

การสร้างโอกาสในการพัฒนานักวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ (1)

1. การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการรอบรู้สุขภาพแก่นักวิชาการประเภทต่างๆ
2. การยกระดับของความสำคัญของการรอบรู้สุขภาพในงานด้านสาธารณสุข
3. การส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่เสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับ
4. การรวบรวมแหล่งความรู้เกี่ยวกับการรอบรู้สุขภาพ (health literacy inventory)

การสร้างโอกาสในการพัฒนานักวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ (2)

5. การจัดกิจกรรมในการทำ research roadmap หาช่องว่างและกำหนดหัวข้อวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ
6. การส่งเสริมงานวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพในหลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ
7. การจัดหางบประมาณสนับสนุนงานวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ
8. การจัดให้มีช่องทางเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ เช่น วารสารเฉพาะทางด้านการรอบรู้สุขภาพ
9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการรอบรู้สุขภาพ เช่น การประชุมสัมมนาในรูปแบบต่างๆ

1. การส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้สุขภาพ แก่นักวิชาการประเภทต่างๆ

เนื่องจากคำ health literacy เป็นคำค่อนข้างใหม่ จึงจำเป็นที่จะต้องให้นักวิชาการและประชาชนทั่วไปเข้าใจความหมายและความแตกต่างกับคำอื่นๆที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น

- Health education
- Information, education and communication (IEC)
- Behavioral change communication
- Life skills

ความหมายของความรู้ด้านสุขภาพ

ความหมายของ **Literacy**: The ability to interpret documents and read and write prose (print literacy), use quantitative information (numeracy), and speak and listen effectively (oral literacy).
[Institute of Medicine, 2004].

ความหมายของ **Health literacy**:

- The degree to which individuals can obtain, process, and understand the basic health information and services they need to make appropriate health decisions” [Institute of Medicine, 2004] and function effectively in the health care environment.
- Personal, cognitive, and social skills that determine the ability of individuals to gain access to, understand, and use information to promote and maintain good health. [Nutbeam, 2016]

ความหมายของความรอบรู้ด้านสุขภาพ

ในบทความเรื่อง **Health Literacy: What Is It?** ของ Nancy D. Berkman รวบรวมความหมายของคำนี้ไว้ถึง 13 ความหมาย
ศึกษาได้จาก:

Nancy D. Berkman , Terry C. Davis & Lauren McCormack
(2010). Health Literacy: What Is It?, Journal of Health
Communication, 15:S2, 9-19, DOI:
10.1080/10810730.2010.499985

<https://doi.org/10.1080/10810730.2010.499985>

เกือบทั้งหมดมีความหมายคล้ายกันคือรอบรู้และช่วยในการตัดสินใจ

2. การยกระดับของความสำคัญของการรอบรู้สุขภาพ ในงานด้านสาธารณสุข

เนื่องจากคำ **health literacy** เป็นคำค่อนข้างใหม่ จึงจำเป็นที่จะต้องให้นักวิชาการและประชาชนทั่วไปเข้าใจความหมายและความแตกต่างกับคำอื่นๆที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น

- **Health education**
- **Information, education and communication (IEC)**
- **Behavioral change communication**
- **Life skills**
- **etc.**

ความสำคัญของความรู้ด้านสุขภาพ (1)

1. **ความรู้ด้านสุขภาพ** เป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่จะนำไปผลักดันและขับเคลื่อนงานส่งเสริมสุขภาพ
2. **ความรู้ด้านสุขภาพ** เป็น 1 ใน 3 กลยุทธ์ที่นานาชาติกำหนดให้เป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จของการส่งเสริมสุขภาพตามท่าประกาศเชียงใหม่ ซึ่งเป็นผลผลิตของการประชุมนานาชาติเรื่องการส่งเสริมสุขภาพครั้งที่ 9 ที่นครเชียงใหม่ ในเดือนพฤศจิกายน

2559

กระแสนานาชาติในการสร้างเสริมสุขภาพ: การประชุมนานาชาติเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ และกฎบัตรออตตาวา

“Ottawa Charter for Health Promotion” 12-21 พฤศจิกายน 1986

หลังจากนั้น ก็มีการประชุมระดับนานาชาติตามมาอีกหลายครั้ง ทำให้หลักการและแนวปฏิบัติของการส่งเสริมสุขภาพมีความหนักแน่นขึ้น มีการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพ การสร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่องาน และการเชื่อมต่อจุดที่ยังขาดอยู่ให้ครบถ้วนยิ่งขึ้น

- Adelaide (1988)
- Sundsvall (1991)
- Jakarta (1997)
- Mexico (2000)
- Bangkok (2005)
- Nairobi (2009)
- Helsinki (2013)
- Shanghai (2016)

Adelaide 1988

Sundsvall 1991

Jakarta 1997

Mexico 2000

Bangkok 2005

Nairobi 2009

8th Global Conference
on Health Promotion
HELSINKI 2013

9th Global Conference
on Health Promotion
SHANGHAI 2016

ผลผลิตของการประชุมนานาชาติเรื่องส่งเสริมสุขภาพ

- 1986 - 1st Global Conference on Health Promotion, Ottawa, Canada
ผลผลิต: **the Ottawa Charter**
- 1988 - 2nd Global Conference on Health Promotion, Adelaide, Australia
ผลผลิต: **Making of Healthy public policy**
- 1991 - 3rd Global Conference on Health Promotion, Sundsvall, Sweden
ผลผลิต: **Creating supportive environments**
- 1997 - 4th Global Conference on Health Promotion, Jakarta, Indonesia
ผลผลิต: **Capacity building for health promotion**
- 2000 - 5th Global Conference on Health Promotion, Mexico City, Mexico
ผลผลิต: **Addressing the determinants of health**
- 2005 - 6th Global Conference on Health Promotion, Bangkok, Thailand
ผลผลิต: **The Bangkok Charter: PIRAB**
- 2009 - 7th Global Conference on Health Promotion, Nairobi, Kenya
ผลผลิต: **Closing the implementation gap**
- 2013 - 8th Global Conference on Health Promotion, Helsinki, Finland
ผลผลิต: **Engaging in the Health in All Policies**
- 2016 - 9th Global Conference on Health Promotion, Shanghai, China
ผลผลิต: **The Shanghai Declaration**

ความสำคัญของ Shanghai Declaration

- 1. Health promotion becomes a main strategic approach to achieve the 2030 Sustainable Development and its Sustainable Development Goals (SDGs); and the SDGs have become the targets of health promotion.**
- 2. Agreement on three transformative pathways or strategies:**
 - Good governance**
 - Healthy cities and communities**
 - Health literacy (and social mobilization)**

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

1 NO POVERTY

ขจัดความยากจน
ทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

2 ZERO HUNGER

ขจัดความหิวโหย บรรล
ความมั่นคงทางอาหาร
สนับสนุนเกษตรกรรม
อย่างยั่งยืน

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

คนมีชีวิตที่มีคุณภาพ
และส่งเสริมสุขภาพที่
ดีของคนทุกเพศทุกวัย

4 QUALITY EDUCATION

การศึกษามีคุณภาพอย่าง
เท่าเทียมและครอบคลุม
และส่งเสริมโอกาสในการ
เรียนรู้ตลอดชีวิตทุกคน

5 GENDER EQUALITY

บรรลุ ความเท่าเทียม
ระหว่างเพศ เสริมสร้าง
ความเข้มแข็งให้แก่สตรี
และเด็กหญิง

6 CLEAN WATER AND SANITATION

ให้น้ำใช้ และบริหาร
จัดการน้ำและสุขาภิบาล
อย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน

7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY

สร้างหลักประกันให้
สามารถเข้าถึงพลังงาน
อย่างยั่งยืนในราคา
ที่เหมาะสม

8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH

การเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจที่ยั่งยืนและ
ทั่วถึง และการจ้างงาน
เต็มอัตรา

9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE

สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่
รองรับต่อการเปลี่ยนแปลง
ส่งเสริมอุตสาหกรรมและ
นวัตกรรม

10 REDUCED INEQUALITIES

ลดความไม่เท่าเทียมทั้ง
ภายในและระหว่าง
ประเทศ

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

สร้างความปลอดภัยและ
ภูมิคุ้มกันให้เมืองและ
การตั้งถิ่นฐานมนุษย์

12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION

ส่งเสริมรูปแบบการผลิต
และบริโภคที่ยั่งยืน

13 CLIMATE ACTION

เร่งรัดดำเนินการด้าน
การเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศและผลกระทบ

14 LIFE BELOW WATER

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์
ทรัพยากรทางทะเล และ
มหาสมุทร อย่างยั่งยืน

15 LIFE ON LAND

ปกป้อง ป่าไม้และ
ส่งเสริมการใช้ระบบ
นิเวศน์บนบกอย่างยั่งยืน

16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS

ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข
ทุกคนเข้าถึงกระบวนการ
ยุติธรรม สร้างสถาบันที่มี
ความรับผิดชอบ

17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS

เสริมสร้างความ
แข็งแกร่งของกลไก
ดำเนินงานและหุ้นส่วน
ความร่วมมือระดับโลก

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน – ค.ศ. 2030

1. การขจัดความยากจน
2. การขจัดความโหยหิว สร้างความมั่นคงทางอาหารและให้ทุกคนได้รับโภชนาการที่เพียงพอ รวมถึงการส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืน
3. **การมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงอายุ**
4. การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ รวมถึงโอกาสการเรียนรู้แบบตลอดชีวิต
5. การเสริมสร้างศักยภาพของสตรีและความเท่าเทียมทางเพศ
6. มีน้ำดื่ม – น้ำใช้ที่ถูกลงและสะอาด
7. การเข้าถึงบริการทางพลังงาน เช่น การเพิ่ม การผลิตพลังงานหมุนเวียน 2 เท่า
8. การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เช่น ยุติการใช้แรงงานเด็ก
9. การประกอบอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน
10. การลดความไม่เท่าเทียมกันภายในและระหว่างประเทศ
11. การพัฒนาชุมชนเมืองที่ยั่งยืน
12. การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
13. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
14. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
15. การปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศน์ รวมถึงการยุติการสูญเสียมหาความหลากหลายทางชีวภาพ
16. สันติภาพ
17. แนวทางการดำเนินการและหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านสุขภาพ: Goal 3 Ensure healthy lives and promote well-being for all at all ages

TARGETS

- 3.1 By 2030, reduce the global **maternal mortality** ratio to less than 70 per 100,000 live births
- 3.2 By 2030, end preventable **deaths of newborns and children under 5 years of age**, with all countries aiming to reduce neonatal mortality to at least as low as 12 per 1,000 live births and under-5 mortality to at least as low as 25 per 1,000 live births
- 3.3 By 2030, end the epidemics of **AIDS, tuberculosis, malaria and neglected tropical diseases** and combat **hepatitis, water-borne diseases and other communicable diseases**
- 3.4 By 2030, reduce by one third premature mortality from **non-communicable diseases** through prevention and treatment and promote **mental health** and well-being
- 3.5 Strengthen the prevention and treatment of **substance abuse**, including narcotic drug abuse and harmful use of **alcohol**
- 3.6 By 2020, halve the number of global **deaths and injuries from road traffic accidents**
- 3.7 By 2030, ensure universal access to **sexual and reproductive health-care services**, including for family planning, information and education, and the integration of reproductive health into national strategies and programmes
- 3.8 Achieve **universal health coverage**, including **financial risk protection**, access to quality essential health-care services and access to safe, effective, quality and affordable essential medicines and vaccines for all
- 3.9 By 2030, substantially reduce the number of deaths and illnesses from **hazardous chemicals and air, water and soil pollution and contamination**
- 3.a Strengthen the implementation of the World Health Organization **Framework Convention on Tobacco Control** in all countries, as appropriate
- 3.b Support the research and **development of vaccines and medicines** for the communicable and non-communicable diseases that primarily affect developing countries, provide access to affordable essential medicines and vaccines, in accordance with the Doha Declaration on the TRIPS Agreement and Public Health, which affirms the right of developing countries to use to the full the provisions in the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights regarding flexibilities to protect public health, and provide access to medicines for all
- 3.c Substantially increase **health financing** and the recruitment, development, training and retention of the **health workforce** in developing countries, especially in least developed countries and small island developing States
- 3.d Strengthen the capacity of all countries, in particular developing countries, for **early warning, risk reduction and management of national and global health risks**

Promotion & Prevention

ยุทธศาสตร์ด้านการรอบรู้สุขภาพตาม

Shanghai Declaration

- Recognize health literacy as a **critical determinant of health** and invest in its development;
- Develop, implement and monitor **intersectoral collaboration** at national and local levels for strengthening health literacy in all populations and in all educational settings;
- **Increase citizen's control of their own health** and its determinants by tapping into the potential of digital technology; and,
- Ensure that **consumer environments support healthy choices** through pricing policies, transparent information and clear labeling.

ความสำคัญของความรู้ด้านสุขภาพ (2)

3. ปัจจุบัน **ความรู้ด้านสุขภาพ** เป็นหลักการสำคัญ (Strategic Directions) ประการหนึ่งของยุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้านสาธารณสุข

หลักการดังกล่าวระบุว่า “มีกระบวนการที่สร้างข้อตกลงให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมรับผิดชอบและร่วมสร้างความรู้ด้านสุขภาพเพื่อการมีสุขภาพดีของคนในสังคม (health in all policy) เพื่อให้เกิดสังคมแห่งความรู้ด้านสุขภาพ (health literacy society)”

3. การส่งเสริมการกำหนดนโยบายที่เสริมสร้างความรอบรู้ ด้านสุขภาพในหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับ

1. กำลังมีการกำหนดให้ความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นมติหนึ่งของสมัชชาสุขภาพครั้งที่ 11 (ธันวาคม 2561)
2. กระทรวงสาธารณสุขกำหนดกิจกรรม 13 ประการในการขับเคลื่อนงานความรอบรู้ด้านสุขภาพ
3. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ขยายความร่วมมือไปยังองค์กรต่างๆ รวมถึงหน่วยงานระดับจังหวัดในการขับเคลื่อนงานความรอบรู้ด้านสุขภาพ

4. การรวบรวมแหล่งความรู้เกี่ยวกับการรอบรู้สุขภาพ (health literacy inventory)

- การมีแหล่งค้นคว้าทางวิชาการจะเป็นการช่วยให้เกิดความสะดวกในการทบทวนวรรณกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับการรอบรู้สุขภาพ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมงานวิจัยที่จะต่อยอดความรู้ในด้านนี้
- ปัจจุบัน องค์การอนามัยโลกได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ระดับหนึ่ง เช่น หนังสือ “**Health Literacy Toolkit**”

5. การจัดกิจกรรมในการทำ research roadmap หาช่องว่าง และกำหนดหัวข้อวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ

1. การกำหนดหัวข้อวิจัยเป็นการตอบโจทย์ที่จะขยายความรู้ทางวิชาการและปิดช่องว่างของงานด้านการรอบรู้สุขภาพ
2. การระดมข้อคิดเห็นด้านโจทย์วิจัย เป็นการชี้แนะแนวทางการพัฒนาทางวิชาการ ส่งเสริมความร่วมมือในงานวิจัย และสร้างความมั่นใจในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ตัวอย่างหัวข้องานวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ

- มีความหลากหลาย เพราะเรื่อง health literacy ยังมีช่องว่างทางความรู้ การบวนการ และการประยุกต์เทคโนโลยีในการพัฒนางาน
- อาจมองได้ทั้งในเชิงระบบ (WHO 6 health system building blocks) หรือการศึกษากระบวนการและกลวิธีในการประยุกต์งาน health literacy เพื่อเพิ่มความสำเร็จในการเข้าถึงเป้าหมายของ SDGs

ตัวอย่างประเด็นงานวิจัยด้านการรบบรู้สุขภาพ จำแนกตามระบบสุขภาพ

<u>Health system to support health literacy</u>	1. Integration of health literacy in health services
	2. Promoting health literacy among health manpower
	3. Health information to support health literacy
	4. Health technology and devices for health literacy
	5. Health financing for health literacy programs
	6. Leadership and governance to promote health literacy
<u>Expected outcomes</u>	7. Health literacy to promote accessibility to health programs
	8. Coverage of health literacy policy and implementation
	9. Quality of health literacy work
	10. Health literacy to promote safety
	11. Equity and health literacy
	12. Health literacy and financial risk protection (UHC)
	13. Efficiency of health literacy programs
	14. Satisfaction on health literacy programs
	15. Health literacy to support sustainability of health program

ตัวอย่างประเด็นงานวิจัยอื่นๆ ในด้านการรับรู้สุขภาพ

เป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> • ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะสุขภาพและระดับการรับรู้สุขภาพ
	<ul style="list-style-type: none"> • ความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ
	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทของสื่อสังคม (social media) ในการส่งเสริมความรอบรู้สุขภาพ
กระบวนการ	<ul style="list-style-type: none"> • การวิเคราะห์ช่องว่างของงานด้านการรับรู้สุขภาพ
	<ul style="list-style-type: none"> • การกำหนดนโยบายการรับรู้สุขภาพในกระทรวงต่างๆ
	<ul style="list-style-type: none"> • กระบวนการพัฒนานโยบายด้านการรับรู้สุขภาพในองค์กรท้องถิ่น
	<ul style="list-style-type: none"> • การนำนโยบายด้านการรับรู้สุขภาพไปปฏิบัติ
	<ul style="list-style-type: none"> • การติดตามประเมินผลนโยบายด้านการรับรู้สุขภาพ
	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมความรอบรู้สุขภาพ
ผู้เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> • การวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องด้านการรับรู้สุขภาพในหน่วยงานต่างๆ และระดับต่างๆ

ตัวอย่างหัวข้องานวิจัยที่เข้ากับ SDGs

- การบูรณาการงานความรอบรู้ด้านสุขภาพเข้ากับเป้าหมายทางสุขภาพของ SDGs (SDG3)
- การส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในเป้าหมาย SDGs ที่เป็น determinants of health (ดูภาพถัดไป)
- การศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ health literacy ตามคำประกาศเชียงใหม่
 - **critical determinant of health,**
 - **intersectoral collaboration,**
 - **increase citizen's control of their own health** และ
 - **consumer environments to support healthy choices**

SDGs ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ (นอกเหนือจาก SDG 3)

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน

เป้าหมายที่ 2 ขจัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ

เป้าหมายที่ 4 ได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5 บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ 6 การจัดการเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ

เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย

เป้าหมายที่ 12 ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13 ต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข

ทั้งหมดนี้ เรียกกันว่า “Social Determinants of Health”

6. การส่งเสริมงานวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ
ในหลักสูตรการเรียนการสอนต่างๆ และ
7. การจัดทำงบประมาณสนับสนุนงานวิจัย
ด้านการรอบรู้สุขภาพ

ดำเนินการได้โดยให้การแนะแนวให้นักศึกษา
คัดเลือกหัวข้อวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับความรอบรู้ด้าน
สุขภาพเป็นงานวิทยานิพนธ์ โดยทางสถาบันจัดหา
งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณของสถาบัน
เองหรือแหล่งทุนอื่นๆ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
สร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

8. การจัดให้มีช่องทางเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านการรอบรู้สุขภาพ เช่น วารสารเฉพาะทางด้านการรอบรู้สุขภาพ

1. ปัจจุบัน มีบทความด้าน health literacy ที่พิมพ์มากมายในวารสารต่างๆ โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
2. ปัจจุบัน ในระดับนานาชาติ เริ่มมีการออกวารสารด้าน health literacy เพิ่มขึ้น เช่น
 - Journal HLRP: Health Literacy Research and Practice
 - Journal of Health Literacy (Iran)
 - อื่นๆ

9. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการรอบรู้สุขภาพ เช่น การประชุมสัมมนาในรูปแบบต่างๆ

ในระดับนานาชาติ มีการจัดประชุมเกี่ยวกับ health literacy เพิ่มขึ้น ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค เป็นโอกาสในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานวิชาการอื่นๆ นำไปสู่การเพิ่มโอกาสการพัฒนา นักวิจัยได้เป็นอย่างดี

IHA
INSTITUTE for HEALTHCARE
ADVANCEMENT

17th Annual Health Literacy Conference
May 9-11, 2018 • Hotel Irvine • Irvine, California

[Home](#) [About](#) [Agenda](#) [Venue](#) [Registration](#) [Posters](#) [Exhibitors](#) [Awards](#) [Sponsors](#)

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ....

นพ. วิวัฒน์ โรจนพิทยากร

ศูนย์นโยบายและการจัดการสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

โทร. 091-7745195

Email: wiwat.roj@mahidol.ac.th; wiwatroj@yahoo.com